

Trekking der afdeelingen.

wijziging van het VIIde hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1903 (89);

begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1904 (61);

nadere wijziging van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1902 (84);

aanvulling en verhooging van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1903 (59);

nadere wijziging en verhooging van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1903 (80);

nadere aanvulling en verhooging van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1903 (88);

definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1904 (86);

definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1904 (85);

bekrachtiging van een krediet door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië geopend boven de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1901 (91);

wijziging en verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1902,

verhooging van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1902 (98);

wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1902 (107);

wijziging van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Suriname,

wijziging van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Curaçao (116);

wijziging en verhooging der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1902 (120);

voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst in 1904 (129);

verhooging van hoofdstuk IX der Staatsbegrooting voor 1904 (75);

onteigening voor de verruiming van de Drentsche Hoofdvaart (102);

wijziging en aanvulling van hoofdstuk III der Staatsbegrooting voor 1902 (110);

aanvulling en verhooging van hoofdstuk III der Staatsbegrooting voor 1903 (123);

aanvulling en verhooging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1904 (126);

verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1903 (113);

afwijking van den regel omtrent plaatselijke belastingen, gesteld bij artikel 254, eerste lid, der Gemeentewet, ten behoeve van de gemeenten Alkmaar en Purmerend (122);

afwijking van den regel omtrent plaatselijke belastingen, gesteld bij artikel 254, eerste lid, der Gemeentewet, ten behoeve van de gemeente Hoorn (124);

bekrachtiging eener provinciale heffing in Overijssel (130);

wijziging van hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1902 (106).

Deze wetsontwerpen zullen naar de afdeelingen worden verzonden.

De vergadering gaat over tot de trekking der afdeelingen.

De uitslag daarvan is, dat zullen behooren:

tot de eerste afdeeling, de heeren Merkelbach, van Berckel,

Cremers, van Velzen, van Boneval Faure, Havelaar, Bultman, Tak van Poortvliet, Godin de Beaufort en Nijssingh;

tot de tweede afdeeling, de heeren 't Hooft, van Alphen, Vening Meinesz, Vlieland Hein, van Nierop, Breebaart, de Jong, Fennema, van Welderen Rengers en Michiels van Kessenich;

tot de derde afdeeling, de heeren Sassen, Nebbens Sterling, Bevers, Kist, van Asch van Wijck, Dijkmeester, Welt, Scholten, Brouwers en Regout;

tot de vierde afdeeling, de heeren van Zinnicq Bergmann, van den Biesen, Reekers, Woltjer, Laan, van Leeuwen, Gleichman, Stork, Dojes en van Lier;

tot de vijfde afdeeling, de heeren van der Does de Willebois, Prinzen, van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen, s' Jacob, Rahusen, Hovy, Bosch van Drakestein, Sickenga en van Roijen.

De Voorzitter: Ik nodig de leden uit naar de afdeelingen zich te begeven tot het kiezen van voorzitters en ondervoorzitters.

De vergadering wordt verdaagd tot Dinsdag 29 December.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de ontwerpen van wet tot:

1°. wijziging der wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 124), tot herziening van de belastbare opbrengst der gebouwde eigendommen;

2°. wijziging en verhooging van hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting voor 1903. (8)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

De in het Voorloopig Verslag uitgesproken vrees, dat de thans voorgestelde bepalingen niet gelijkmatig voor het geheele land zouden werken, deelt de ondergeteekende niet, en hij vertrouwt dat ook de bezwaren van de leden die overigens van de totstandkoming der nieuwe regeling verbetering verwachten, ongegrond zullen worden bevonden.

Bij het ontwerpen dier regeling heeft de ondergeteekende met den meesten ernst overwogen, of het niet de voorkeur zou verdienen terug te keeren tot de vrijstelling der landbouwschuren en dus tot de wetgeving van vóór 1873. In aansluiting aan hetgeen daaromtrent voorkomt in het verslag der hoofdcommissie, heeft hij echter daartoe niet kunnen besluiten toen ook hij bevond dat de argumenten welke in genoemd jaar tot intrekking dier vrijstelling hebben geleid, nog altijd gelden en dat hunne waarde door wijziging der belastingwetgeving in latere jaren geenszins is verzwakt. Een dier argumenten was de onbillijkheid gelegen in ongelijke behandeling van schuren voor den landbouw en van die voor handel en nijverheid. Ter bestrijding hiervan wordt in het Voorloopig Verslag aangevoerd, dat de hierbedoelde vergelijking der landbouwschuren met fabrieksgebouwen niet zou opgaan, omdat bij de schatting van de ongebouwde eigendommen de waarde der landbouwschuren reeds in aanmerking zou zijn genomen. In hare algemeenheid meent de ondergeteekende de juistheid dezer bewering te mogen betwijfelen als hij let op de geschiedenis der hierbedoelde bepaling van het vijfde lid van art. 2 der wet van 25 April 1879 (*Staatsblad* n°. 89), waaromtrent hij de vrijheid neemt te verwijzen naar de *Handelingen* der Tweede Kamer, Zitting 1878—1879, bladz. 788/9 en 793/4. Voorts komt hem de bewering, dat aan vrijstelling der landbouwschuren de voorkeur zou zijn te geven boven vrijstelling van den landbouw in de bedrijfsbelasting, overdreven voor. De grondbelasting toch wegens die schuren, geregeld naar hare halve huurwaarde, zal zelfs met inbegrip van de mogelijk daaruit voortvloeiende verhooging van

vermogensbelasting en van provinciale en gemeente-opcenten, in den regel wel blijven beneden het bedrag dat aan bedrijfsbelasting zou zijn te heffen.

Dat het belasten van bergplaatsen, enz. uit het oogpunt van maatschappelijk belang zou zijn af te keuren, kan de ondergeteekende niet inzien. De grondbelasting toch, geheven naar den thans voorgestelden maatstaf, zal het bouwen van benoodigde schuren wel niet tegenhouden.

De ondergeteekende vereenigt zich voorts gaarne met het gevoelen der leden die afzonderlijke en op verschillende tijdstippen plaats hebbende herzieningen van gebouwd en ongebouwd, niet zonder bezwaar achten. De noodzakelijkheid en doeltreffendheid der thans gedane voordracht, wordt hierdoor echter in het minst niet aangetast.

Ook deelt hij het in het Voorloopig Verslag uitgesproken verlangen naar zoo groot mogelijke eenheid van toepassing der nieuwe bepalingen over het geheele Rijk. Hij houdt zich overtuigd, dat de hoofcommissie zal voortgaan met aan dit gewichtig belang al hare zorg te wijden.

Wat betreft de opmerking van het lid dat wees op het verschil tusschen de nieuwe en de oude belastbare opbrengst van fabrieken in Overijssel, en vooral in het schattingsdistrict Almelo, moet de ondergeteekende tot zijn leedwezen mededeelen, dat de gegevens ontbreken om dienaangaande licht te ontsteken. De omstandigheden waaronder de herziening van 1873 heeft plaats gevonden, bepaaldelijk de toenmalige grootte en staat der gebouwen, hunne huur- en koopwaarde, enz. zijn niet meer na te gaan. En wat de nieuwe schatting betreft meent hij er op te mogen wijzen, dat de wet van 1897 den Minister buiten elken invloed op het werk der herziening heeft geplaatst en hare leiding zoowel als de bevordering van juiste en gelijkmatige schatting over het geheele Rijk, heeft opgedragen aan de hoofcommissie, bij wier oordeel hij zich moet nederleggen.

Op de vraag, of het niet mogelijk zou zijn, door eene nieuwe schatting de onbillijkheden weg te nemen, waarvan het bestaan door het bedoelde lid werd beweerd, moet de ondergeteekende in ontkennenden zin antwoorden. De schattingen en herschattingen zijn, met inachtneming der door de wet voorgeschreven vormen, vastgesteld, en definitief geworden. Daarop terug te komen laat de wet niet toe.

Ten overvloede veroorlooft de ondergeteekende zich te doen opmerken, dat het onderwerp der schatting van fabrieksgebouwen een ander artikel der wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 124) betreft dan het artikel welks wijziging het eenige doel der voorliggende wetsvoordracht is.

Art. 2. Hoewel in het algemeen toegevend, dat het schatten der huurwaarde van landbouwschuren somtijds moeite kan opleveren, waagt de ondergeteekende echter te betwijfelen, of zulks niet, of minder het geval zoude zijn wanneer, zooals verschillende leden wenschten, de stichtingskosten zouden gelden als eenige maatstaf van belastbare opbrengst. Wat er daaromtrent in het Voorloopig Verslag wordt opgemerkt door andere leden, komt den ondergeteekende volkomen juist voor, terwijl hij meent, dat het systeem van het ontwerp is te beschouwen als de voor schatting meest veilige weg. Waar de huurwaarde uit degelijke huurprijzen of door vergelijking met zulke huurprijzen van soortgelijke eigendommen in de omgeving is af te leiden, wordt de belastbare opbrengst daarnaar geregeld. Waar dit niet het geval is, vindt, daar geen andere weg openstaat, afleiding dier opbrengst plaats uit de stichtingskosten.

De Minister van Financiën,
HARTE VAN TECKLENBURG.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 24 December 1903.

VAN ASCH VAN WIJCK.
GODIN DE BEAUFORT.
VAN ALPHEN.
VAN ZINNICQ BERGMANN.
VAN NIEROP.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over de ontwerpen van wet:

- 1°. verlenging en wijziging van het aan de Nederlandsche Bank verleende octrooi;
- 2°. tot intrekking van de muntbiljetten. (16)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

De ondergeteekende is zeer erkentelijk voor de hulde hem van verschillende zijden gebracht voor het beleid, bij de onderhandelingen met de Nederlandsche Bank betoond en voor de oevredigende regeling, welke is verkregen.

Vroegere indiening van het wetsontwerp ware ongetwijfeld wenschelijk geweest. De omstandigheid, dat de onderhandelingen met de Bank eerst konden aanvangen na de opzegging van het octrooi, maakte zulks echter onmogelijk. Terecht wordt er in het Voorloopig Verslag op gewezen, dat het thans ondervonden bezwaar een sterk argument is voor het bij art. 1, 2de lid, van het wetsontwerp voorgedragen stelsel.

Dat omtrent den duur, waarvoor het octrooi opnieuw moet worden verleend, de meeningen verdeeld waren, verwondert den ondergeteekende niet. Nooit is zijnerzijds ontkend, dat voor een termijn van 25 jaren gronden van betekenissen zijn aan te voeren; doch ten slotte leggen de argumenten die voor een termijn van 15 jaren pleiten, meer gewicht in de schaal. Men behoeft niet te vreezen, dat een tijdperk van 15 jaren voor de Bank niet voldoende zou zijn om gewenschte verbetering aan te brengen. In de Memorie van Antwoord en bij de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer is medegedeeld, dat de directie der Bank, zoodra deze voordracht tot wet is verheven, ernstig werk zal maken van verschillende reorganisatiën, het bedrijf en den dienst der Bank betreffende. Wel verre van zich door den thans verkregen termijn van 15 jaren verlamd te achten, gaat de directie — naar den ondergeteekende overtuigend is gebleken — het nieuwe tijdperk in met opgewektheid en vertrouwen en met den vasten wil, de groote nationale instelling die zij bestuurt, door steeds verdere ontwikkeling van hare werkzaamheid op de hoogte des tijds te doen blijven.

Vermeerdering van het aantal correspondentschappen behoort tot de zaken, die onmiddellijk na het tot stand komen van het nieuwe octrooi haar beslag zullen krijgen. Men wachte zich intusschen voor te hoog gespannen verwachtingen. Reeds werd aangetoond dat ons land, wat het aantal Bankplaatsen betreft, allerminst reden tot klagen heeft. Overdrijving zou op schade voor de Bank zonder nut voor het publiek uitloopen.

Op afdoende wijze wordt in het Voorloopig Verslag zelf weerlegd de meening der leden, naar wier oordeel, door het grootere winstaandeel, voor den Staat bedongen, het gevaar zou zijn in het leven geroepen, dat de Bank zich zal gaan bewegen buiten haar eigenlijk terrein en zich zal wagen in meer risico opleverende transactiën, zoodat aan haar zoo geroemde soliditeit afbreuk zou kunnen worden gedaan. De wet heeft den werkring der Bank binnen enge grenzen beperkt, die harerzijds niet zonder schending van het haar verleende privilege kunnen worden overschreden. Van rechtstreeksche inmenging der aandeelhouders in de gestie der Bank is nimmer iets gebleken en ook in de toekomst zal daarvan wel geen sprake zijn.

In zeker niet mindere mate dan door de leden, die daarop de aandacht vestigden, is door de directie der Nederlandsche Bank het feit betreurd, dat in den laatsten tijd verschillende harer correspondenten hunne betalingen hebben gestaakt. Men zie intusschen niet voorbij, dat correspondenten, zooals de naam trouwens medebrengt, niet zijn ambtenaren der Bank, maar zelfstandige personen met een bepaalde functie voor de Bank belast, doch overigens hunne particuliere zaken geheel naar eigen inzicht drijvende. Alvorens een nieuwen correspondent aan te stellen wint de Bank zoowel bij hare relatien als bij plaatselijke autoriteiten vertrouwelijk alle inlichtingen in, die verkregen kunnen worden, en nimmer wordt iemand aangesteld, die niet in zijne omgeving hoog staat aangeschreven en